

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

16 листопада 2023 року

**Біла Церква
2023**

УДК 636.09:378-053.6:001(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Зубченко В.В., канд. екон. наук.

Власенко С.А., д-р вет. наук.

Шаганенко Р.В., канд. вет. наук.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Наукові пошуки молоді у ХХІ столітті. Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників (Біла Церква, 16 листопада 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 160 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ветеринарна клінічна біохімія / [В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.]; за ред. В.І. Левченка і В.Л. Галаяса. – Біла Церква, 2002. – 400 с.
2. Внутрішні хвороби тварин / В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, В.В. Влізло та ін.; За ред. В.І. Левченка. – Біла Церква, 2012. – Ч. 1. – 528 с.
3. Vlizlo V. Stan der Saure-Base-Haushalt im Blut von Kuhen abhangig von der Konzentration von Ketonkorpem im Blut und Urinn / V. Vlizlo, M. Sukhodolska // V Symposium Ukraine-Austria: Agriculture: Science and Practice. – Kyiv, 2004. – P. 64-65.
4. Сахнюк В.В. Поліморбідність внутрішньої патології у високопродуктивних корів (експериментальне та теоретичне обґрунтування патогенезу, методів діагностики, лікування і профілактики): дис. д-ра вет. наук: 16.00.01 / В.В. Сахнюк. – Біла Церква, 2009. – 324 с.
3. Левченко В.І. Патологія печінки у великої рогатої худоби / В.І. Левченко, В.В. Влізло, В.І. Головаха // Вісник аграрної науки. - 1996. - № 9. - С.50-54/

УДК: 636.2.09:616.36:619

КОЗІР І.І., магістрант

Науковий керівник – **ТИШКІВСЬКИЙ М.Я.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

СИМПТОМИ, ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ТА СТРУКТУРА ПЕЧІНКИ У КОРІВ ЗА ГЕПАТИТУ

Печінка в організмі тварин відіграє важливу роль в обміні речовин, вона є своєрідною біохімічною лабораторією - оскільки в ній виконуються такі важливі функції як білоксинтетична, вуглеводна, ліпідна, пігментна, антитоксична, сечовиноутворююча та інші, проходить обмін вітамінів, мінеральних речовин, гормонів. Зв'язуючи порталне та загальне кола кровообігу, печінка знешкоджує токсичні продукти, які надходять до неї із шлунко-кишкового каналу в процесі травлення. Тому вона раніше, ніж інші органи, реагує на дію зовнішніх і внутрішніх несприятливих факторів. Ураження печінки виникають при порушенні годівлі, патології різних органів і систем організму та обміну речовин. Серед хвороб печінки розрізняють гострий і хронічний паренхіматозний гепатит, гнійний гепатит, гепатодистрофію і цироз [1, 2].

Ключові слова: гепатит, корови, гепатомегалія, індикаторні ензими.

Мета роботи – вивчити симптоми, функціональний стан та структуру печінки у корів за гепатиту.

Матеріалом для дослідження були корови чорно-рябої, голштинізованої породи хворі на гепатит.

Дослідження проводилися протягом 2022–2023 років на базі ТОВ “Поділля” Борщівського району Тернопільської області.

У більшості корів за гепатиту діагностували субфебрильну гарячку (39,5–40,5°C), а за гостроперебігаючого процесу – фебрильну (40,5–41,8 °C). У хворих корів пульс був слабого наповнення, прискорений, поверхнєве дихання та тахіпноє, пригнічений загальний стан, зниження апетиту, інколи реєстрували анорексію. У більшості хворих спостерігалися гіпо- та атонія передшлунків, послаблення перистальтики кишечника та запор. У окремих тварин відмічали пронос, тоді калові маси ставали смердючими, з домішками слизу та неперетравленого корму. Із основним симптомом гостроперебігаючого гепатиту була болючість у ділянці печінкового поля, а за хронічного гепатиту – гепатомегалія.

У хворих корів знижувалася білоксинтетична функція гепатоцитів на що вказувала гіпоальбумінемія на фоні незначного зростання концентрації загального білку. Очевидно його збільшення відбувалося за рахунок глобулінових фракцій, особливо гамма-глобулінів, оскільки вони містять основну масу антитіл (імуноглобулінів), які накопичуються у крові при розвитку запальних процесів в організмі, що підтверджувалося розвитком диспротеїнемії та зниження білкового коефіцієнту до 0,6 ($p < 0,05$), порівняно з 0,9 у здорових тварин.

Сечовиноутворююча функція печінки була збереженою у більшості хворих. У частини корів реєстрували її порушення, що спричиняло зниження концентрації сечовини у сироватці

крові (3,0–2,1 ммоль/л), у деяких встановлювали її зростання (6,0–8,8 ммоль/л), яке може пояснюватися порушенням екскреторної функції ниркових клубочків. Концентрація глюкози також суттєво не відрізнялася від клінічно здорових.

Інформативним було дослідження активності індикаторних (для печінки) ензимів у сироватці крові. Активність мітохондріального гепатоспецифічного ферменту ГЛДГ вірогідно ($p < 0,001$) зростала у крові при запаленні печінки [3]. Отже, патологія веде до руйнування мітохондрій гепатоцитів – важливих органел паренхіматозних клітин. На це вказувало також п'ятиразове збільшення активності АсАТ у сироватці крові корів ($p < 0,001$), порівняно з показниками здорових. Ензим розміщується у мітохондріях та цитоплазі функціональних клітин печінки, тому гіперферментемія є ознакою їх пошкодження [4, 5].

Запальний процес, який розвивався у печінці, охоплював не лише гепатоцити, а й клітини біліарної системи. ГГТ служить індикатором пошкодження клітин, які формують жовчні протоки. У корів, хворих на гепатит, активність ензиму зростала ($p < 0,001$) у чотири рази, відносно здорових. Причому, висока активність ГГТ прямо пропорційно залежала від місця ураження печінки.

Отже, для діагностики гепатиту у корів показовими є дослідження індикаторних (для печінки) ензимів (ГЛДГ, АсАТ, ГГТ), у меншій мірі альбумінів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ветеринарна клінічна біохімія / [В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.]; за ред. В.І. Левченка і В.Л. Галюса. – Біла Церква, 2002. – 400 с.
2. Внутрішні хвороби тварин / В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, В.В. Влізло та ін.; За ред. В.І. Левченка. – Біла Церква, 2012. – Ч. 1. – 528 с.
3. Ветеринарна клінічна біохімія: навчальний посібник / М.І. Карташов, О.П. Тимошенко, Д.В. Кібкало та ін.; За ред. М.І. Карташова та О.П. Тимошенко. – Харків: Еспада, 2010. 400 с.
4. Левченко В.І. Патологія печінки у великої рогатої худоби / В.І. Левченко, В.В. Влізло, В.І. Головаха // Вісник аграрної науки. - 1996. - № 9. - С.50-54/
5. Клініко-біохімічні показники та гістологічні зміни печінки і нирок у корів Житомирського Полісся / І. П. Лігоміна, Л. П. Горальський, В. В. Влізло та ін. // Вісник ДАУ. – 2007. – № 2 (19), т. 1. – С.195–202.

УДК 636.2.09:61615211:619

ГРИЦАЙ В.В., магістрант

Науковий керівник – **ЧУБ О.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЗМІЩЕННЯ СИЧУГА ВЛІВО У КОРІВ (ЕТІОЛОГІЯ, ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ)

Зміщення сичуга вліво зазвичай відбувається після пологів у високопродуктивних молочних корів (Ismaeletal., 2018).

Повідомляється, що частота зміщення сичуга вліво становить у середньому 7% із широким діапазоном від 0% до 25%. Захворюваність на зміщення сичуга вліво у молочних стадах у США становила приблизно 3,5% у 2017 році, і, як повідомляється, вона становила 4,8% у стадах із поголів'ям менш ніж 500 тварин (Caixetaetal., 2018; Mueller 2011). Таким чином, економічні втрати через зміщення сичуга вліво стають все більш важливими.

Ключові слова: зміщення сичуга, високопродуктивні корова, післятільний період, гіпотонія передшлунків, період роздою.

Перше повідомлення про зміщення сичуга вліво відбулося ще у 50-тих роках минулого століття відтоді це захворювання стало важливою зпроблемою у молочних корів. Це багатофакторне захворювання, при якому сичуг частково або повністю зміщується між лівою черевною стінкою та рубцем. Зниження надоїв і ризик утворення спайок зумовлюють необхідність ранньої та точної діагностики хвороби. Традиційним діагностичним методом є аускультация та одночасна перкусія або балотування лівої середньобоквої ділянки.

Зміщення сичуга є найбільш важливою проблемою молочних корів через серйозні економічні втрати. Сичугове зміщення найчастіше зустрічається у високопродуктивних корів